

Statsbudsjettet 2018

Innspill til Stortingets finanskomité
Meld. St. 1 (2017-2018) Nasjonalbudsjettet 2018
Prop. 1 S (2017-2018) Statsbudsjettet 2018
Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018

Om hovedtrekkene i budsjettet

Arbeidsgiverforeningen Spekter mener dette er et budsjett som i hovedsak går i riktig retning. Oljepengebruken dempes noe og det er viktig for norsk økonomi. Det pekes også på behovet for økt omstilling og styrking av vekstevnen i økonomien.

Som regjeringens perspektivmelding viste står vi foran store utfordringer. Når det gjelder Perspektivmeldingen bør denne få en mer framtrædende plass i samfunnsdebatten og bli et mer aktivt styringsdokument for budsjettpolitikken – også i Stortinget, for eksempel gjennom en årlig debatt i Stortinget i forkant av budsjettdebatten. Meldingen bør også bli lagt fram tidligere i 4-års perioden.

Det er viktig at de gode rådene som ble gitt gjennom produktivitetskomisjonens utredninger følges opp. I likhet med de fleste andre industriland har Norge de senere årene opplevd en fallende produktivtetsvekst.

Produktivitetskomisjonen pekte på at fortsatt utskilling i offentlig sektor og sterkere bruk av konkurranse bidrar til økt effektivitet og mer fornøyde brukere uten at den politiske styrbarheten svekkes. Videre ble det pekt på at en av de store hindringene for mer effektiv drift i offentlige virksomheter er arbeidstidsbestemmelsene.

Det er også viktig at vi har et pensjonssystem som støtter opp under arbeidslinjen. Det er derfor positivt at regjeringen nå tar initiativ til å få sluttført pensjonsreformen også i offentlig sektor. Etter Spekters oppfatning bør utviklingen gå i retning av ett felles tjenestepensjonssystem for hele norsk arbeidsliv bygd på innskuddspensjon der alle arbeidstakere får sin egen pensjonskonto uavhengig av hvor de arbeider. Utviklingen i de fleste andre OECD land er at særskilte pensjonsordninger for offentlig sektor nå avvikles. Videre er det viktig at alle særaldersgrensene i offentlig sektor gjennomgås kritisk og tilpasses dagens arbeidsliv, samt at de spesielle pensjonslovene for sykepleiere, apotek og operaen avvikles og omfattes av den generelle pensjonslovgivningen.

Spekter mener:

Perspektivmeldingen må få en mer sentral plass i samfunnsdebatten og budsjettbehandlingen.

Spekter støtter regjeringens forslag om å redusere selskapsbeskatningen og oppfølging av skatteforliket i forrige stortingsperiode.

Skattekasse 2 må avvikles. Den stimulerer til passivitet og ikke arbeid og hemmer også likestilling og integrering.

Det bør innføres en lav momssats for musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Innføring av avgift for tunge el-biler kan hemme næringslivets overgang til elektriske varebiler

Effektiviseringspotensialet i offentlig sektor varierer, osthøvelkutt er lite treffsikkert.

Partene i arbeidslivet må sikre at neste års lønnsoppgjør tilpasses norsk økonomi.

Selskapsskatten må reduseres og skattekasse 2 må fjernes

Spekter er positiv til at skattesystemet innrettes slik at det i større grad bidrar til vekst og verdiskaping. Spekter mener at det overordnet er viktig at et bredt flertall på Stortinget samler seg bak skatte- og avgiftspolitikken slik at man sikrer bærekraft, forutsigbarhet og stabile rammevilkår.

Spekter er opptatt av at skattesystemet bidrar til mobilisering av arbeidskraft, og at en skattereform bidrar til at vi får et system for bedriftsskatt som er konkurransedyktig i forhold til andre land og dermed hindrer skatteplanlegging over landegrensene og utflagging av virksomheter. Vi støtter derfor regjeringens forslag om å redusere selskapsbeskatningen, i tråd med skatteforliket i forrige stortingsperiode.

Spekter støtter videre Regjeringens forslag om å avvikle skattekasse 2. Dette vil styrke arbeidslinjen i tillegg til at det fremmer likestilling og integrering.

Momsreglene for musikk- og scenekunstinstitusjoner

Momsreglene for kulturinstitusjoner er svært kompliserte. Musikk- og scenekunstinstitusjoner har i dag ikke moms på billetter, men må til gjengjeld betale moms på mye av det de selv kjøper inn. For å sikre et enklere og mer helhetlig regelverk for kultursektoren bør det derfor innføres en avgiftsplikt med lav sats også for scenekunst og musikk. Spekter viser i den forbindelse til brev sendt Finansdepartementet om dette i 2015.

Avgift for tunge el-biler kan hemme næringslivets omstilling til elektriske varebiler

En endring i bilavgiftene kan ramme næringslivets planlagte innkjøp av nye, større elektriske varebiler. Dersom disse belastes med vektavgift vil dette begrense overgangen til elektriske varebiler. Dette er uheldig fordi vi nå trolig står foran en større omlegging også når det gjelder bruk av varebiler som er elektriske.

Effektiviseringspotensialet varierer, osthøvelkutt er lite treffsikkert

Spekter er positiv til tiltak for en mer effektiv offentlig sektor. Men vi er usikre på effektene av regjeringens forslag til osthøvelkutt der det på forhånd tas ut en effektiviseringsgevinst. Dette er et lite treffsikkert virkemiddel da effektiviseringspotensialet varierer veldig fra virksomhet til virksomhet. Dette er også en ordning som straffer virksomheter som allerede har effektivisert mye og det kan være en sovepute for virksomheter som har et langt større effektiviseringspotensiale enn det som treffes av kuttet.

Det er Spekters oppfatning at den største hindringen for mer effektiv drift i offentlige virksomheter er arbeidstidsbestemmelsene slik disse er bestemt i Arbeidsmiljøloven.

Lønnsoppgjøret 2018 må tilpasses norsk økonomi

Det er viktig at alle deler av norsk økonomi virker sammen. Dette gjelder så vel finanspolitikken, pengepolitikken som inntektspolitikken. Vi har merket oss at regjeringen nå anslår en vesentlig høyere lønnsvekst i 2018 enn i 2016 og 2017. Den faktiske lønnsveksten er imidlertid partenes ansvar og vi forventer et ansvarlig lønnsoppgjør tilpasset norsk økonomi og vår konkurransevne. Om nødvendig må denne bli lavere enn regjeringens anslag på tre prosent.